

Sankt Anna den 8 juni 2012

Till Landsbygdsdepartementet
registrator@rural.ministry.se
Ert dnr. L 2011/3138

Skärgårdarnas Riksförbund, SRF, organiserar den fastboende befolkningen runt hela kusten från Luleå i norr till Koster i väster samt på öarna i de stora insjöarna. SRF arbetar med förutsättningarna för boende, arbete och service året runt i landets skärgårdar.

Synpunkter på utredningen om ny djurskyddslag SOU 2011:75

Skärgårdarnas Riksförbund har inte fått utredningen om ny djurskyddslag formellt på remiss. Men lantbruk är en viktig näringsverksamhet i landets skärgårdsområden. Eftersom verksamheten där också sker på speciella villkor är det angeläget att inte ny lagstiftning kommer att försvåra företagandet och därmed förutsättningarna för en levande skärgård.

Den fråga vi vill lyfta speciellt i förslaget till ny djurskyddslag gäller "daglig tillsyn". Vi anser att detta begrepp ska tas bort från lagförslaget och ersättas med begreppet "tillräcklig tillsyn". Våra argument för detta är:

Skärgårdens öar har betats av får och nöt under århundraden. Detta är en viktig traditionell näring. Djuren är en förutsättning för att hålla dessa marker öppna och här finns en biologisk mångfald vars överlevnad är helt beroende av betad mark.

Att aktivt driva ett skärgårdsjordbruk innebär ofta en stor arbetsbörda. Gårdarna kan bestå av många tillhörande öar där man alltså kan ha betesmarker med djur på flera olika öar samtidigt. Detta sätt att flexibelt dela upp djur utifrån hur t.ex. sommartorka slår, gruppering av djur efter kön, avvanda djur etc. gör att skärgårdsbonden med sin lokalkännedom kan bruka sina marker på ett sätt som är bra både för djuren och för naturen.

Daglig tillsyn

Daglig tillsyn då djuren är installade och att de får särskild tillsyn under perioder för lamning respektive kalvning samt om något djur är skadat eller sjukt, är självklart. Men att dagligen åka runt och räkna in vartenda djur under betesperioden är helt ohållbart. Med all säkerhet gäller detta även på fastlandet. Detta gäller också om hagen eller djurflocken är stor. Att räkna djuren i en flock som rör sig är inte lätt. Djuren kan även hålla sig undan för att få skydd mot sol eller dåligt väder. Att se varje djur varje dag kan kanske fungera på ett åkermarksbete eller om djuren befinner sig alldeles i närheten av var bonden bor, men inte annars. Speciellt inte i naturbetesmarker. Man kan undra om utredaren någonsin ens försökt sig på detta i praktiken.

Att i lag kräva en daglig tillsyn anser vi är fel väg att gå. Man måste lita till att djurhållarna har en tillräcklig tillsyn så att alla djur mår bra och att man åtgärdar problem om det sker något. Djur som rör sig i naturbetesmarker lever oftast ett gott liv med en variation i vad de får i sig, hur de använder sina muskler etc. . Man måste väga nyttan med daglig tillsyn, vilka risker som verkligen finns för djuren, mot vad som är praktiskt genomförbart och ekonomiskt möjligt. Krävs det att man tar denna runda varje dag och samlar in djuren på varje ö, då hinner man inte mycket mer. Då kan vi glömma en stor del av vad skärgårdsbete är, med följd att markerna växer igen.

Vi hänvisar gärna till djurskyddslagen i Danmark där enligt uppgift djur på bete ska ses till "regelbundet" - två, gärna tre gånger i veckan. Kravet på tillsyn ökar till daglig tillsyn vid exempelvis senare delen dräktighetperioden eller vid andra fysiologiska tillstånd som kräver tätare tillsyn. I Skottland ligger krav på tillsyn inte i lag utan som "guidelines", att man ska göra sitt bästa för att se till sina djur så ofta som möjligt.

Väg nyttan mot förnuftet

Utvecklingen går idag mot allt större besättningar för att få tillräcklig lönsamhet i företaget. Färre brukare sköter större geografiska områden. Att vara skärgårdsbonde innebär speciella kunskaper och utrustning. Då brukare lägger ned sin verksamhet, behöver andra skärgårdsbönder ta ett större ansvar även för landskapsvården på intilliggande öar. Detta innebär alltså att man får en ännu större geografi att förflytta sig över. Skärgårdsbete innebär ofta extensiva beten i naturbetesmarker. Dessa marker är en uppskattad miljö både för växter och vilda djur samt för det rörliga friluftslivet. Ett aktivt brukande tillvaratar också skärgårdens natur- och kulturhistoria. Men det ska finnas någon som mäktar med arbetet också, att det finns en rimlig arbetsbörda och ekonomi i att driva denna typ av jordbruk och djurhållning. Det är mycket lätt att få någon att lägga av, betydligt svårare att få någon att starta upp.

Vi anser också att vägen via eventuella dispenser kan bli svår. Hur ska dessa i så fall beviljas och av vem? Vad innebär möjlighet att ge dispens i "speciella situationer"? Det finns alltid en risk att bedömningar kommer att ske med olika infallsvinklar och med regionala skillnader. Dispenser skulle också öka det administrativa arbetet. Man måste lita till att djurägaren vill sina djur det bästa och tar väl vara på dem och att det inte ska krävas dispenser för detta.

En lagstiftning om daglig tillsyn är ett utmärkt sätt att få djurhållare att må dåligt, att känna ett krav över sig som alla vet är svårt att följa, vare sig det är på en ö eller på fastlandet. Vi anser sammanfattningsvis alltså att utredarens förslag om lag om "daglig tillsyn" bör tas bort och ersättas av begreppet "tillräcklig tillsyn".

Den 8 juni 2012

Anna-Karin Utbult Almkvist
Arbetsgruppen Skärgårdsbönder

SKÄRGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND
Borgen 126, 472 95 Varekil

info@skargardarnasriksforbund.se

www.skargardarnasriksforbund.se